

SORAINEN VADOŠIE NODOKĻU SPECIĀLISTI:

www.sorainen.com

TALLINA

Kaido Loor
Partneris

kaido.loor@sorainen.ee

Pärnu mnt. 15
10141 Tallina, Igaunija
tel +372 640 0900
fakss +372 640 0901
[e-pasts sorainen@sorainen.ee](mailto:e-pasts_sorainen@sorainen.ee)

RĪGA

Jānis Taukačs
Partneris

janis.taukacs@sorainen.lv

Kr. Valdemāra iela 21
LV-1010 Rīga, Latvija
tel +371 6 736 5000
fakss +371 6 736 5001
[e-pasts sorainen@sorainen.lv](mailto:e-pasts_sorainen@sorainen.lv)

VIĻŅA

Tomas Kontautas
Partneris

toomas.kontautas@sorainen.lt

Jogailos g. 4
LT-1116 Viļņa, Lietuva
tel +370 5 268 5040
fakss +370 5 268 5041
[e-pasts sorainen@sorainen.lt](mailto:e-pasts_sorainen@sorainen.lt)

MINSKA

Kiryl Apanasevich
Partneris

kiryl.apanasevich@sorainen.com

Pobediteley Ave. 23/3
220004 Minska, Baltkrievija
tel +375 17 306 2102
fakss +375 17 306 2079
[e-pasts sorainen@sorainen.com](mailto:e-pasts_sorainen@sorainen.com)

PLĀNOTI JAUNI GROZĪJUMI NODOKĻU TIESĪBU AKTOS

Šā gada 7. oktobrī Ministru Kabineta sēdē atbalstīti vairāki likumprojekti grozījumu veikšanai likumos „Par pievienotās vērtības nodokli” (PVN), „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (IIN) un „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” (UIN). Lai gan likumprojektus vēl kopā ar valsts budžetu jāapstiprina Saeimā, tie paredz ieviest būtiskas izmaiņas šobrīd spēkā esošajā kārtībā. Uz svarīgākajiem grozījumiem vēlamies vērst Jūsu uzmanību.

GROZĪJUMI LIKUMĀ „PAR PVN”

„Nelietots nekustamais īpašums”

Likumprojekts paredz precizēt terminu „nelietots nekustamais īpašums”, nosakot, ka par tādu tiks uzskatīta:

1. jaunuzcelta ēka vai būve (arī tajā iemontētās stacionārās iekārtas), ja to pēc pieņemšanas ekspluatācijā neizmanto;
2. jaunuzcelta ēka vai būve (arī tajā iemontētās stacionārās iekārtas), ja to izmanto un pārdod gada laikā pēc pieņemšanas ekspluatācijā;
3. ēka vai būve, ja to pēc renovācijas, rekonstrukcijas vai restaurācijas darbu pabeigšanas neizmanto;
4. ēka vai būve, ja to pēc renovācijas, rekonstrukcijas vai restaurācijas darbu pabeigšanas izmanto un pārdod gada laikā pēc pieņemšanas ekspluatācijā;
5. nepabeigtās celtniecības objekts – ēka vai būve, ja tā nav nodota ekspluatācijā;
6. ēka vai būve, ja tai veic renovāciju, rekonstrukciju vai restaurāciju, bet tā vēl nav nodota ekspluatācijā.

Līdz ar to ar 2008. gada 1. decembri tiks paplašināts to nekustamo īpašumu veids, kuru pirmreizēja pārdošana būs apliekama ar PVN.

PVN novirzīšana nodokļu parādu segšanai

Turpmāk apliekamā persona varēs pieprasīt pārmaksāto PVN summu novirzīt arī ieviedmuitas un izvedmuitas nodokļu, akcīzes nodokļa naftas produktiem un akcīzes nodokļa alkoholiskajiem dzērieniem segšanai. Šobrīd vēl spēkā esošā kārtība paredz tiesības pieprasīt pārmaksāto PVN summu novirzīt tikai citu nodokļu, nodevu vai citu valsts noteiktu maksājumu veikšanai, izņemot augstāk minētos nodokļus un nodevas.

PVN iemaksāšanas kārtība

Ir paredzēts, ka, turpmāk, ja apliekamā persona saņems no citas ES dalībvalsts apliekamās personas ar kustamu (ķermenisko) lietu saistītos pakalpojumus (ieskaitot novērtēšanu, remontu, apkopi), tad Latvijas apliekamai personai ir pienākums iemaksāt PVN tikai tad, ja šī kustamā lieta pēc pakalpojuma sniegšanas tiek izvesta no pakalpojuma faktiskās sniegšanas dalībvalsts.

Atbrīvojums importam

Likumprojekts paredz papildināt likuma normas, nosakot atbrīvojumu no PVN importa precēm, ko fizikā persona no trešās valsts vai teritorijas ievie Latvijā personīgajā bagāžā. Atbrīvojums no PVN ir piemērojams, ja šāda preču ieviešana nav komerciāla (tas ir, tās tiek ievestas personīgajai vai ģimenes lietošanai vai dāvināšanai) un to kopējā vērtība nepārsniedz:

1. 210 latu, ja persona ieceļo pa sauszemi;
2. 300 latu, ja persona ieceļo ar gaisa vai jūras transportu;

3. 200 latu, ja persona ir jaunāka par 15 gadiem, neatkarīgi no ieceļošanas veida.

GROZĪJUMI LIKUMĀ „PAR UIN”

Maksājumi nerezidentiem par lidmašīnu lietošanu starptautiskā satiksmē

Likumprojekts paredz ka turpmāk no atlīdzības nerezidentiem par starptautiskajā satiksmē izmantoto gaisa kuģu lietošanu Latvijā nebūs jāietur jebkāds nodoklis. Iepriekš pastāvēja dīvaina situācija, ka vismaz teorētiski šādiem maksājumiem nerezidentiem varēja piemērot pat divus dažādus ieturējuma nodokļus – par autoratlīdzību (*royalties*) un par Latvijā esoša īpašuma lietošanu.

Darbinieku pārvadāšana

Izdevumi par darbinieku nogādāšanu no mājām uz darbu un no darba uz mājām turpmāk būs uzskatīti par izdevumiem, kas ir saistīti ar saimniecisko darbību, ar nosacījumu, ka darba specifikas dēļ darbinieku nokļūšana darbā vai mājās nav iespējama ar sabiedrisko transportu.

Pamatlīdzekļu aizstāšana ar jauniem

Likumprojekts paredz, ka turpmāk, ienākumu, kas gūts, atsavinot nepilnīgi nolietotu pamatlīdzekli, nebūs jāapliek ar UIN, ja 12 mēnešu laikā pirms vai pēc atsavināšanas dienas tiks iegādāts jauns līdzīgs pamatlīdzeklis. Tomēr šāda pamatlīdzekļu aizstāšanas kārtība nebūs piemērojama attiecībā uz motocikliem, automobiļiem un citiem jūras, upes un gaisa transportlīdzekļiem, kā arī attiecībā uz ieguldījuma īpašumiem, mākslas darbiem, antīkiem priekšmetiem un juvelierizstrādājumiem.

Jāpiebilst, ka jauniegādātā pamatlīdzekļa vērtība grāmatvedības nolūkiem būs jānosaka, no jauniegādātā pamatlīdzekļa atņemot gūto ienākumu no aizstātā pamatlīdzekļa atsavināšanas.

Zaudējumu pārvešana

Ar 2010. gadu ir plānots noteikt zaudējumu pārvešanas laiku līdz 8 gadiem (līdzšinējo 5 gadu vietā):

1. kapitālsabiedrībām, kas izveidota individuālā uzņēmuma pārveidošanas rezultātā, pārņemot individuālā uzņēmuma nesegtos zaudējumus;
2. Eiropas komercsabiedrību vai kooperatīvo sabiedrību pastāvīgajām pārstāvniecībām, sedzot zaudējumus, kas radušies minētajām sabiedrībām Latvijas Republikā;
3. no vērtspapīru pārdošanas, kuri nav ES vai EEZ publiskās apgrozības vērtspapīri ar nosacījumu, ka šo vērtspapīru pārdošana netiek veikta regulāri (ne biežāk kā 1 reizi taksācijas periodā) un pārdotie vērtspapīri bijuši uzņēmuma īpašumā vismaz 12 mēnešus).

Pamatlīdzekļu vērtības palielināšana nolietojuma norakstīšanas vajadzībām

Likumprojekts paredz pagarināt atsevišķu pamatlīdzekļu norakstīšanas kārtību jaunām ražošanas tehnoloģijām uz 5 gadiem (no 2009 gada līdz 2013. gadam), palielinot šajā periodā pamatlīdzekļu vērtību palielinošo koeficientu līdz 1,5 (šobrīd spēkā esošo 1,2 vai 1,1 vietā). Ir paredzēts arī ieviest nolietojuma vērtību palielinošo koeficientu 1,5 arī nemateriāliem ieguldījumiem, kuru rezultātā pēc 2009. gada 1. janvāra reģistrēta preču zīme vai patents.

Pašu kapitāla palielināšana

Ar 2009. gadu tāpat paredzēts ieviest normas, kas stimulētu kapitālsabiedrību akciju īpašniekus neizmaksāt peļņu dividendēs, bet gan palielināt pašu kapitālu. Likumprojekts paredz, ka apliekamo ienākumu varēs samazināt par Latvijas Bankas noteiktu kredītprocentu summu, kāda nodokļu maksātājam būtu jāmaksā par līdzīga apmēra aizņēmumu.

GROZĪJUMI LIKUMĀ “PAR IIN”

Dividendes

Paredzēts, ka ar IIN neapliks citu ES un EEZ valstu rezidentiem izmaksātās dividendes, izņemot dividendes, ko veic Latvijas komersants, kuram nav jāmaksā UIN, vai kurš izmanto citos Latvijas likumos noteiktos UIN atvieglojumus dividenžu deklarēšanas gadā vai iepriekšējā gadā.

Izložu un azartspēļu laimesti

Sākot ar 2009. gadu ir paredzēts ieturēt IIN arī no nerezidentu gūtiem izložu un azartspēļu laimestiem, ja laimests vai tā vērtība pārsniedz 500 latu, izņemot preču un pakalpojumu loteriju laimestus.

Speciālais algas nodokļa režīms jūrniekiem

Šobrīd spēkā esošais likums paredz speciālus algas nodokļa režīmu tikai tiem jūrniekiem, kas nodarbināti uz kuģa, kas reģistrēts zem Latvijas karoga. Ar 2009. gada 1. janvāri ir paredzēts attiecināt speciālo algas nodokļa režīmu uz visiem Latvijas jūrniekiem, neatkarīgi no tā, zem kādas valsts karoga reģistrēts kuģis, uz kura jūrnieks strādā. Turklāt, jūrniekiem paredzēts ieviest diferencētu algas nodokļa bāzi - virsniekiem nosakot algas nodokļa bāzi 2,5 minimālo mēneša darba algu apmērā, bet pārējam personālam – 1,5 minimālo mēneša darba algu apmērā.

Atbrīvojums ienākumiem no lauku tūrisma un lauksaimnieciskās ražošanas

Saskaņā ar likumprojektu ir paredzēts, ka ar 2009. gadu ienākums, kas gūts no nodokļu maksātāja lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas nebūs apliekami ar IIN, ja tie nepārsniegs 4000 latu (šobrīd noteikto 3000 latu) gadā.

Deklarācijas iesniegšanas kārtība, gūstot ienākumus ārvalstīs

Persona, gūstot ienākumu ārvalstīs, deklarāciju varēs iesniegt 2 mēnešu laikā no ārvalstīs noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa, ja 1) šis termiņš nesakrīt ar Latvijas noteikto termiņu, 2) taksācijas periods nesakrīt ar Latvijā noteikto kalendāro gadu vai arī 3) ja par izmaksātajām summām darbinieks tiek informēts vēlāk par taksācijas gadam sekojošā gada 15. martu.

Saimnieciskās darbības izdevumi

No fiziskās personas ienākuma, kas gūts no saimnieciskās darbības, var būt atskaitīti izdevumi par iegādātām izejvielām, materiāliem, pusfabrikātiem, izstrādājumiem par inventāru, kura vērtība nepārsniedz 300 latu šobrīd spēkā esošo 100 latu vietā.

Papildu informācija:

Alisa Šurko, Juriste
alisa.surko@sorainen.lv

Papildu informācija pieejama arī www.db.lv mājas lapā, partnera Jāņa Taukača 28. oktobra blogā Que Sera, Sera, jeb piezīmes uz nodokļu likumprojektu malām.